

Voorstel aan de raad

Aan de gemeenteraad
Gemeente Steenwijkerland
Vendelweg 1
8331 XE Steenwijk

Steenwijk, 9-8-2016
Nummer voorstel: 2016/62

Voor raadsvergadering d.d.: 11-10-2016
Agendapunt: 12

Onderwerp:

Aanleg glasvezelnetwerk in het buitengebied van Steenwijkerland.

Aan de raad van de gemeente Steenwijkerland wordt voorgesteld te besluiten:

Conceptbesluit:

1. kennis te nemen van de stand van zaken met betrekking tot de aanleg van een glasvezelnetwerk in het buitengebied van Steenwijkerland;
2. een bedrag ad € 100.000 van de begrotingspost voor de realisatie van breedband beschikbaar te stellen ter dekking van kosten gedurende de resterende looptijd van het project;
3. een bedrag ad € 900.000 van de begrotingspost voor de realisatie van breedband dat niet zal worden aangewend terug te boeken ten gunste van de algemene reserve vrij besteedbaar.

Samenvatting:

Op basis van een motie in de raadsvergadering van 10 november 2009 wordt al jaren gewerkt aan de realisatie van een glasvezelnetwerk in Steenwijkerland. Uitgangspunt was een coöperatief model waarbij middels de verglazing van de kernen gelden zouden worden gegenereerd voor de aanleg van glasvezel in het onrendabele buitengebied. Hiervoor zijn meerdere businessmodellen en businesscases opgesteld waarbij er in alle gevallen sprake was van aanzienlijke financiële risico's voor de corporatie, werd uitgegaan van onrealistische aansluitpercentages en financiële ondersteuning door lokale en provinciale overheden.

Op 18 juni 2013 heeft uw raad besloten om een in de Perspectiefnota van 2012 gereserveerde stelpost van € 1.000.000 vrij te geven voor de uitrol van breedband *). Op 22 januari 2014 heeft Provinciale Staten van Overijssel besloten een subsidieregeling voor de aanleg van breedband in te stellen.

**) breedband is een verzamelnaam die wordt gebruikt voor een zgn. Next Generation Acces netwerk. Het betreft een netwerk waarbij volgens de richtlijnen van de Europese Commissie sprake is van een minimale capaciteit van 30 Mbit/sec. Glasvezel is naast een COAX-netwerk, zoals dat door Ziggo wordt geëxploiteerd en het koper netwerk van KPN, één van de mogelijke technieken die hiervoor kan worden gebruikt. Daar waar de mogelijkheden van een COAX en koper netwerk technisch gezien beperkt zijn is de capaciteit van een glasvezelnetwerk schier onuitputtelijk en wordt daarmee toekomstbestendiger beschouwd.*

In vrijwel elke gemeente van Overijssel werd op dat moment door enthousiaste werkgroepen, in veel gevallen ondersteund door gemeenten, gewerkt aan de realisatie van breedband. Basis was het eveneens door de provincie Overijssel ondersteunde coöperatief model. De markt voor glasvezel wordt beheerst door een aantal grote spelers: KPN, Reggefiber (inmiddels een volle dochter van KPN) en Ziggo. In vrijwel alle kernen liggen netwerken van deze partijen. Deze marktpartijen beschermen hun marktaandeel en hebben geen interesse in de aanleg van kostbare, onrendabele netwerken in buitengebieden. Juist door deze defensieve houding van marktpartijen bleken businessmodellen waarbij verglazing van de kernen om gelden voor het buitengebied te genereren, ondanks provinciale subsidies, niet rendabel en kwam het nergens tot daadwerkelijke realisatie. Om beter te kunnen inspelen op de veranderende omstandigheden is de provinciale subsidieregeling in 2015 aangepast. Deze aanpassing had echter niet het gewenste effect.

Er was sprake van een doorbraak toen in Twente het regionale kabelbedrijf Cogas besloot om naast de kernen eveneens in de buitengebieden van haar kerngemeenten een glasvezelnetwerk aan te leggen. Daarmee was Cogas de eerste marktpartij die actief investeerde in de aanleg van glasvezel in het buitengebied.

Teneinde eventuele claims in het kader van ongeoorloofde staatsteun te voorkomen besloot Cogas geen gebruik te maken van de provinciale subsidies. Voor de financiering van het netwerk is Cogas een samenwerkingsverband aangegaan met het Communication Infrastructure Fund (CIF *).

Inmiddels zijn Cogas/CIF bezig met de aanleg van glasvezelnetwerken in een aantal Twentse gemeenten en heeft onder de vlag van CIF recentelijk een succesvolle vraagbundeling plaatsgevonden in Salland Noord (Raalte, Olst-Wijhe en een klein deel van Zwolle).

Ook in de kop van Overijssel is met steun van de provincie Overijssel en de betrokken gemeenten een burgerinitiatief tot stand gekomen: Stichting Breedband Buitengebied Noord West Overijssel (BBNoW). De stichting wordt gevormd door burgervertegenwoordigers uit de gemeenten Zwolle, Kampen, Staphorst, Zwartewaterland en Steenwijkerland. CIF heeft met BBNoW een overeenkomst gesloten voor de aanleg van een glasvezelnetwerk in het buitengebied van de betreffende gemeenten. Nadat er sprake is van een succesvolle vraagbundeling waarbij 50% van de adressen moet deelnemen, draagt CIF zorg voor aanleg en realisatie. Stichting BBNoW is vooral betrokken in het voortraject en heeft een belangrijke rol tijdens de vraagbundeling. Streven van CIF is dat uiterlijk eind 2017 het buitengebied van Steenwijkerland is voorzien van een glasvezelnetwerk.

Het businessmodel van CIF is gebaseerd op een eigen bijdrage van € 9,95 per maand, naast de kosten van het abonnement. Ervaringen elders in de provincie Overijssel leren dat er sprake is van onrendabele adressen die CIF niet voor deze bijdrage aansluit. De adressen die het betreft krijgen echter wel de mogelijkheid om aan te sluiten en ontvangen daartoe een persoonlijk aanbod op basis van een maatwerk-oplossing. Om welke adressen het in Steenwijkerland gaat is op dit moment nog niet duidelijk maar de verwachting is dat het om circa 4% van de adressen gaat. Bij vraagbundelingen elders in Overijssel is gebleken dat middels intensieve begeleiding vanuit de plaatselijke initiatieven, en ondersteund door de gemeente, het percentage onrendabele adressen kan worden verkleind.

**) CIF belegt in de zogenaamde passieve infrastructuur (het netwerk). Het fonds wordt gevormd door institutionele beleggers als APG, PGGM en Pensioenfondsen Vervoer. Het management van het fonds wordt verzorgd door Rabobank en Bouwfonds*

Om iedere verdenking van staatssteun te voorkomen accepteert CIF geen enkele vorm van financiële ondersteuning in de ontsluiting van deze adressen. Subsidiering door provincie of gemeente is niet mogelijk, immers de bijdrage komt rechtstreeks ten gunste van de aanlegkosten van het netwerk en is onderhevig aan de regels in het kader van staatssteun.

Daar waar CIF in Twente samenwerkt met Cogas wordt in Steenwijkerland (en Zwartewaterland) gesproken over een samenwerking met Rendo. Rendo is voornemens financieel te participeren in de aanleg van een glasvezelnetwerk in de gemeenten die behoren tot haar kerngebied. Daarnaast doet Rendo onderzoek naar de realisatie van glasvezelnetwerken op bedrijventerreinen.

De rol van de gemeente Steenwijkerland is beperkt. Naast het faciliteren van de stichting BBNoW zal een convenant moeten worden gesloten met CIF waarin afspraken worden gemaakt over de voorwaarden van de aanleg. Daarbij gaat het om diverse aspecten als aanlegdiepte, leges, degeneratiekosten en toezicht. In de onderhandelingen over het convenant trekken de vijf gemeenten gezamenlijk op. De afspraken zoals die met CIF zullen worden gemaakt zijn gebaseerd op de Algemene verordening ondergrondse infrastructuur (AVOI) waarover u in de raadsvergadering van 11 oktober 2016 separaat een besluit neemt.

Financieel

CIF maakt als marktpartij geen gebruik van de provinciale subsidieregeling. Ook een gemeentelijke bijdrage, in welke vorm dan ook, die als bijdrage in het netwerk kan worden beschouwd, wordt in het licht van mogelijke staatssteun, niet geaccepteerd.

Op basis van de AVOI worden met CIF afspraken gemaakt over leges, degeneratiekosten en toezicht. Basis is een kostendekkende vergoeding, maar mogelijk zijn de werkelijke kosten, met name van ambtelijk toezicht in verband met specifieke plaatselijke karakteristieken, in de praktijk hoger.

Ondanks dat er sprake is van een positieve ontwikkeling zal er tot daadwerkelijke realisatie nog veel werk verzet moeten worden. Naast kosten van (ambtelijke) ondersteuning van Stichting BBNoW, zowel in het traject voorafgaand en tijdens de vraagbundeling, gaat het daarbij om de dekking van eventuele meerkosten van toezicht gedurende het uitvoeringstraject, voor zover deze kosten niet worden gedekt door de in het met CIF gesloten convenant. Daarnaast vergt het reduceren van het percentage onrendabele adressen de nodige begeleiding en inspanning. Bovendien is er sprake van ambtelijke inzet en juridische ondersteuning bij het opstellen van het convenant met CIF. Wij verzoeken u daarom om vooralsnog een bedrag van € 100.000 beschikbaar te stellen.

In de begroting is een post van € 1.000.000 opgenomen voor de realisatie van een breedbandnetwerk opgenomen. Omdat er een marktpartij is die de aanleg voor eigen rekening zal verzorgen, behoeft deze post niet meer te worden aangesproken. Wij stellen daarom voor om een bedrag van € 900.000 terug te boeken ten gunste van de algemene reserve vrij besteedbaar.

Ondertekening

De secretaris

De burgemeester

S.S. Weistra

M.A.J. van der Tas

Betrokken partijen

afdeling

REO

adviseur

Henk Kloosterman, tel.: 667 / 06 - 51388429,
email: henk.kloosterman@steenwijkerland.nl

behandeld in raadscommissie

ja, nl. 20 september 2016

Raadsbesluit

Steenwijk, 11-10-2016

Nummer: 2016/62

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 9-8-2016, nummer 2016/62;

b e s l u i t :

1. kennis te nemen van de stand van zaken met betrekking tot de aanleg van een glasvezelnetwerk in het buitengebied van Steenwijkerland;
2. een bedrag ad € 100.000 van de begrotingspost voor de realisatie van breedband beschikbaar te stellen ter dekking van kosten gedurende de resterende looptijd van het project;
3. een bedrag ad € 900.000 van de begrotingspost voor de realisatie van breedband dat niet zal worden aangewend terug te boeken ten gunste van de algemene reserve vrij besteedbaar.

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

A. ten Hoff

J.H. Bats